

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกล้าแสดง หรือพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 จากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงกลาโหม และของสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในต่างจังหวัด โดยตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า

1. นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-3 จากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงกลาโหม มีพฤติกรรมกล้าแสดงแตกต่างกันกับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-3 จากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในต่างจังหวัด

2. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี จากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงกลาโหม และสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม แตกต่างกัน เช่นเดียวกับกับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในต่างจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-3 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2525 โดยสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัดแบบง่ายมา 4 สถาบัน ส่วนตัวอย่างสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหมได้นำมาทั้งหมด 3

สถาบัน และทำการสุ่มตัวอย่างประชากร จากนักศึกษามหาวิทยาลัยในแต่ละสถานศึกษาพยาบาล จากทั้งสองสังกัดด้วยการสุ่มแบบระบบ โดยคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ด้วยสูตรของทาร์ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 333 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัย ของทั้งสองสังกัดแต่ละชั้นปี จำนวน 20 คน เพื่อให้ได้ กลุ่มตัวอย่างรวมไม่น้อยกว่า 333 คน และจากการรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 411 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชุด คือ แบบสอบถามวัดความกล้าแสดงออกระดับ วิทยาลัย (The College Self - Expression Scale) ของ John P. Galassi, James S, Delo, Merna D, Galassi และ Sheila Bastein ซึ่งแปลและดัดแปลงเป็นภาษาไทย พร้อมทั้งหาความตรงในการแปล และค่าความเชื่อมั่น โดย วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.778

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติ ในการคำนวณหาค่าต่าง ๆ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของตัวอย่างประชากร โดยการหาค่ามัธยฐานและควินทิล (ค่าเฉลี่ย) ของอายุของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในแต่ละชั้นปี ของทั้งสองสังกัด
2. หาค่าร้อยละ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยจากสถานศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวง กลาโหม และสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงใน ระดับมาก และผู้มีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับน้อย
3. ทดสอบความแปรปรวน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง เพื่อทดสอบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในแต่ละชั้นปี ของสถานศึกษาพยาบาลจากทั้งสองสังกัด มีนักศึกษามีอายุที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงแตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่ของพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาล ในแต่ละชั้นปี ด้วยวิธีของ Newman - Keuls test ภายหลังจากที่ทราบว่ามีนักศึกษาพยาบาลปีใดปีหนึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวแตกต่างกัน

สรุปลักษณะตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-3 จากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงกลาโหม และจากสถานศึกษาพยาบาล ของสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปริญญาตรีประจำปีการศึกษา 2525 จำนวน 411 คน มีอายุเฉลี่ยประมาณ 20.35 และเป็นเพศหญิงทั้งหมด

สรุปผลการวิจัยและการอภิปราย

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม และจากสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีอายุเฉลี่ยอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ($\bar{X} = 21.32$ และ 21.34) ส่วนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย ($\bar{X} = 19.52$, และ 19.41) เช่นเดียวกับอายุเฉลี่ย ของนักศึกษาพยาบาลทั้งหมดของทั้งสองสังกัด ($\bar{X} = 20.35$)

2. จำนวนนักศึกษาพยาบาลจากสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งหมด รวม 411 คน เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก ถึงร้อยละ 61.31 และเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย เพียงร้อยละ 38.69 (จากตารางที่ 1)

3. พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรี รวมทั้ง 3 ชั้นปี ของสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม และสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 1) และปรากฏว่ากลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีของทั้งสองสังกัดอยู่ในกลุ่มที่มีระดับพฤติกรรมกลาแสดงในระดับมาก จากตารางที่ 2 และ 3 ($\bar{X}=104.49$, และ 101.80 > 98 ตามลำดับ)

4. พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีแต่ละชั้นปีของสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม และนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 2) และปรากฏว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีในแต่ละชั้นปีของทั้งสองสังกัด เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมกลาแสดงในระดับมาก ยกเว้น นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้มีพฤติกรรมกลาแสดงในระดับน้อย จากตารางที่ 2 และ 3 ($\bar{X} = 100.57, 105.22, 107.60,$ และ $97.47, 101.36, 106.56$ ตามลำดับ)

5. พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ของสถานศึกษาพยาบาล เมื่อรวมทั้งสองสังกัด โดยเปรียบเทียบระหว่างชั้นปี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมกลาแสดงในระดับมากคือ พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 มากกว่า ชั้นปีที่ 1 และ พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มากกว่าชั้นปีที่ 1 และ 2 ($\bar{X}= 99.02, 103.29$ และ 107.08 > 98) จากตารางที่ 3 และ 4

นั่นคือ พฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ของสังกัดกระทรวงกลาโหม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับพฤติกรรมกลาแสดงของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 3 ของสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (สนองสมมุติฐานข้อที่ 3) โดยที่นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ของทั้งสองสังกัดอยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมกลาแสดงในระดับมาก และมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จากทั้งสองสังกัด ($\bar{X} = 100.57$ และ $107.60, 97.47$ และ 106.56) จากตารางที่ 3, 4, 5 และ 6 ประกอบกัน

ซึ่งบุคคลที่อยู่ในวัยนี้ มักจะมีลักษณะตามที่ วันเพ็ญ บุญประกอบ ได้กล่าวถึง ผู้ที่มีอายุ
 เลยระยะท้ายของวัยรุ่น (late adolescence) คือ 16 - 17 ถึงวัย 20 ปี
 ไว้ว่า โดยทั่วไปเมื่อผ่านพ้นวัยรุ่น เด็กจะเปลี่ยนสภาพเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่เต็มที่ หรือ
 เรียกว่า " วัยสุก " (Maturation) ควรจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเด็กซึ่งอาจแบ่ง
 ได้เป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งที่ยากลำบาก โดยเอาอดีตมา
 เป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งความเจริญ และก้าวหน้าของตน และความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับ
 ทุกเหตุการณ์ได้อย่างเหมาะสม

1.2 มีความสัมพันธ์กับมนุษย์ ทุกเพศ ทุกวัยได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง
 มีความเห็นใจห่วงใยผู้อื่น ไม่ใช่เฉพาะญาติหรือคนสนิทของตนเท่านั้น และความสัมพันธ์
 นั้น ๆ จะต้องเป็นไปโดยเหมาะสมในหน้าที่หนึ่ง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ต่อบุตร ธิดา
 ต่อกุศวีรวิท ต่อเพื่อน หรือผู้บังคับบัญชา เป็นต้น ซึ่งจะแตกต่างกันแต่ละหน้าที่ออกไป

1.3 มีความสามารถที่จะรัก จะให้ และเสียสละโดยไม่คำนึงถึง
 สิ่งตอบแทนหรือหลงงมงาย แต่ไว้หลักความจริง, ความยุติธรรม และเหตุผลเป็นหลัก

1.4 มีความสามารถที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ทั้งด้านครอบครัว
 และปฏิเสธ เป็นผู้กำหนดชีวิตและอนาคตของตน

1.5 มีความสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ประโยชน์ได้
 เป็นผู้มองโลก และเหตุการณ์อย่างกว้างขวาง มีความหนักแน่น และควบคุมตนเองได้ดี
 และสามารถที่จะผสมผสานกับบุคคลอื่นได้ ในด้านแนวความคิดและการงาน มีความ
 สามารถที่จะวางรูปโครงการอนาคตอันไกล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ความเป็นผู้ใหญ่ของตน
 สามารถที่จะแปรรูปอย่างเหมาะสมไปตามเหตุการณ์ได้

1.6 มีความสามารถที่จะบำเพ็ญตนแก่ประโยชน์ นอกจากค่อ
 ครองครัวตนเองแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมและสาธารณะ เป็นผู้มีชีวิตที่ตรงต่อ
 หน้าที่ สามารถทำอะไรด้วยตนเองได้และพึ่งตนเอง

1.7 มีความสามารถที่จะเคารพในสิทธิความเป็นมนุษย์ และความ
 จริงไม่หลงงมงาย หรือลำเอียง มีความยินดีกับผู้อื่นที่เขาเป็นสุข ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด สามารถ
 ที่จะปรับตัวได้โดยไม่เสียบุคคลิกและการเป็นตัวของตัวเอง

1.8 มีคุณธรรม กัลยาณธรรม และจรรยา

ในการเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่เต็มทีนั้น จะต้องมีคุณลักษณะของเด็กแต่ละระดับมาด้วย คือมีอารมณ์ดีของวัยทารกเป็นพื้นฐาน มีความต้องการเป็นตัวของตัวเอง และเข้มแข็งที่เป็นลักษณะของวัยเด็กเล็ก มีลักษณะของความสุข รื่นเริง คั่นคว้า ที่มีอยู่ในระดับวัยก่อนเข้าเรียน และมีความกระหายใคร่รู้อะไรที่จะแสดงหาความรู้ ซึ่งเป็นลักษณะในวัยเรียน ความเป็นคนมีคุณธรรม และจิตใจที่มีเยื่อใยต่อยุ่อื่นในวัยรุ่น เพราะฉะนั้น ผู้ใหญ่จึงควรมีลักษณะเหล่านี้ผสมผสานเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความฉลาด สุขุม ความมั่นคง มีความรู้ มีความรับผิดชอบ เจตนาดีและมีความรู้สึกต่อยุ่อื่น ฯลฯ ได้¹

นอกจากนี้ผลการวิจัย ยังพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย ($\bar{X} = 19.52$, และ 19.41 ตามลำดับ) วันเพ็ญ บุญประกอบ โคกถาว์ถึงลักษณะของวัยรุ่นตอนปลายไว้ดังสรุปไว้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย เช่น

1.1.1 มักแสดงความคิดเห็นแปลก ๆ ใหม่ ๆ และโดยทั่วไป เขาจะแสดงความห่วงใยเกี่ยวกับสังคม, ประเทศชาติ, ความเป็นไปของมนุษย์ เขามักจะแสดงออกมาในรูปปรัชญาและอุดมการณ์อันสูงส่ง และบางครั้งความคิดอ่านของเขาอาจจะรุนแรงโตจนถึงขั้นประท้วงผู้ใหญ่ อาจแสดงความคิดเห็นต่อต้านผู้ใหญ่ ตีติเตียนการกระทำที่เป็นมาแต่ไหนหลัง ๆ ใด ความคิดเห็นของพวกเขาจะมีความโน้มเอียงไปในแนวใดนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคมที่เขาอยู่ และการกระทำของผู้ใหญ่ด้วย

1.1.2 เป็นผู้ที่มักจะหาประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง เขาจะเข้าหาเพื่อนมาก ชอบอยู่เป็นกลุ่ม และชอบความเห็นของเพื่อนเป็นใหญ่ ต้องการความเป็นอิสระ และการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เขามักมีความดื้อ บางครั้งอาจเก็บตัวเงียบ ๆ ไม่ชอบให้ใครมายุ่งก็ได้

¹วันเพ็ญ บุญประกอบ, "พัฒนาการของบุคลิกภาพ," ตำราจิตเวชศาสตร์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2520) หน้า 66 - 68.

2.1 ค่านิยมของสตรีไทยสมัยใหม่. จากการวิจัยของ ฐะปะนีย์ นาคกรทรพร และคณะ เรื่อง "ค่านิยมของสตรีไทยที่มีต่อกระตือรือร้นต่อการพัฒนาประเทศ" โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นสตรีไทยในภาคต่าง ๆ ซึ่งมีระดับอายุ และการศึกษาต่าง ๆ กัน จำนวน 1346 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ : การกระจายร้อยละของค่านิยมของสตรีไทย จำแนกตามภาค ระดับการศึกษา อายุและสถานภาพ โสด หรือ สมรส ปรากฏว่า ไม่ว่าจะจำแนกสตรีในลักษณะใดก็ตาม สตรีไทยจะมีค่านิยมสอดคล้องกันในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

"ในด้านครอบครัว สตรีส่วนมากมีความเห็นว่า ความรักเป็นปัจจัยสำคัญ ในชีวิตครอบครัว ต้องการเป็นแม่บ้านที่สามีเข้าใจและเห็นใจ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว เห็นด้วยกับการให้การศึกษาแก่บุตรชายหญิงเท่าเทียมกัน เห็นด้วยกับการหย่าร้างถ้าสามีภรรยาไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ และเห็นว่าสตรีที่หย่าแล้ว ควรแต่งงานใหม่ได้ เห็นว่าภรรยาควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาในหน้าที่การงานของสามี

ในด้านสังคม สตรีส่วนมากเห็นว่า การออกงานสังคมกับสามีเป็นความจำเป็นบางครั้ง และเข้ากับผู้อื่นในสังคมได้ดีพอสมควร สามารถคบเพื่อนได้ทุกประเภท ถ้าถูกอิจฉาต้อ เห็นว่าสตรีไทยสามารถช่วยแก้ปัญหาสังคมได้มากในจำนวนที่ใกล้เคียงกับที่เห็นว่า แก้ปัญหาของสังคมได้บ้าง

ในด้านการศึกษา สตรีส่วนมากมีความเห็นว่า สตรีควรจะจบการศึกษา ระดับมัธยมหรือปริญญาตรี สำหรับการเลือกคู่ครองนั้นจะเลือกชายที่สำเร็จการศึกษาในประเทศมากกว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ

ในด้านจริยธรรมและศาสนา สตรีส่วนมากเห็นว่าแม่ควรมีส่วนอบรมคุณธรรมให้แก่บุตร-ธิดาอย่างสม่ำเสมอ ควรฝึกจิตใจให้ด้วยโดยการฟังธรรมและนั่งสมาธิ

ในด้านการเมือง สตรีส่วนมากมีความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งและให้ความสนใจติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองพอสมควร แต่ไม่ต้องการสมัครเป็นตัวแทนราษฎร ถ้าสามีสมัครรับเลือกตั้งก็จะช่วยสามีหาเสียง สตรีที่มีการศึกษาสูงขึ้น จะมีความสนใจในการเมืองตลอดเวลามากขึ้น

ในด้านเศรษฐกิจ สตรีส่วนมากเห็นด้วยกับการที่ภรรยาออกไปทำงาน
นอกบ้าน..."¹

ซึ่งผลของการวิจัยของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ พอสรุปให้เห็น
แนวโน้มที่ว่า สตรีไทยมีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยโบราณที่ชอบเก็บตัว ไม่กล้า
แสดงความรู้สึกนึกคิดใด ๆ แม้กระทั่งยกให้ผู้ชายยิ่งใหญ่ และเป็นผู้นำนั้น มาเป็นการ
พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่กล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ความรู้สึก และการตัดสินใจ
ตามความต้องการของตนเองได้เป็นจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ยังเห็นคุณค่าและความ
สำคัญของตนเองมากขึ้น และด้วยความคิดหรือการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสตรีไทยนี้เอง
จึงมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดู นักศึกษาพยาบาล ซึ่งอาจเป็นลูก-หลาน หรือญาติพี่น้อง
ที่อยู่ในปกครองของกลุ่มสตรีดังกล่าวด้วย กล่าวคือ มารดาหรือผู้ปกครองจะถ่ายทอด
ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ หรืออบรมสั่งสอนลูก, หลาน ให้เป็นไปตามที่พวกเขาคิดว่า
เป็นสิ่งที่ดีงาม ตามยุคตามสมัยในขณะนั้น และในขณะเดียวกัน ลูก, หลาน ในที่นี้
ถึงนักศึกษาพยาบาล หรือผู้อนุเคราะห์ที่เป็นเพศหญิง ก็จะเลียนแบบผู้ปกครองในกรณีต่าง ๆ
ซึ่งเป็นความต้องการของพวกเขาด้วย และตามความจริงแล้ว เป็นธรรมชาติของเด็ก
หญิงที่จะต้องเลียนแบบมารดา หรือผู้ใกล้ชิดที่เป็นเพศเดียวกันอยู่แล้ว ตั้งแต่อยู่ในวัย
เด็กตอนต้น ดังที่มาเรียน ทิพมอร์ แคนนอน (Marianne Tipmore Gannon)
กล่าวว่า เด็ก ๆ มักจะมีความพยายามที่จะแข่งขันกับบิดามารดาที่เป็นเพศตรงข้าม แต่ใน
ขณะเดียวกันก็จะเลียนแบบบิดามารดาที่เป็นเพศเดียวกันด้วย²

¹ ฐะปะนีย์ นาครทรรพและคณะ, "ค่านิยมของสตรีไทยที่มีผลกระทบทต่อการ
พัฒนาประเทศ" รายงานการวิจัยโครงการศึกษาเรื่องสตรีไทย พุทธศักราช 2523.
(สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์) หน้า 3-5.

² Ann Wolbert Burgess, Aaron Lazare. "Problems Of Children
and Adolescents." Psychiatric Nursing In The Hospital And The Commu-
nity. (Engle Wood Cliffs., N, J.: Prentice Hall, 1973,) p. 345.

2.2 วิชาของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากอายุโดยเฉลี่ยของนักศึกษาพยาบาลทั้งหมดของสถานศึกษาพยาบาล จากสังกัดกระทรวงกลาโหม และสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด อยู่ในระยะของวัยรุ่นตอนปลาย ($\bar{X} = 20.35$) ซึ่งเป็นวัยที่โตกล่าวถึงมาแล้วในข้อ (1.11 - 1.14) โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่รักความเป็นอิสระ หรือทำในสิ่งที่รุนแรงต่อต้านผู้อื่นหรือคอยถามผู้อื่นก็ตาม วันเพ็ญ บุญประกอบ ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ระยะเริ่มต้นและระยะจบของวัยรุ่นจะแตกต่างกันไปตามบุคคล ตามสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมนั้น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กวัยรุ่นมีความสามารถในด้านความนึกคิดที่แตกฉานและเป็นการรับรู้ในสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น มี *Abstract Operational thinking* ก็เริ่มที่จะมองไกลไม่จับ สามารถเข้าใจเหตุผลจากข้ออ้างอิงและความคิดอ่านแบบวิเคราะห์ และถึงแม้ว่าเด็กวัยรุ่นจะแสดงความต้องการเป็นอิสระมากเพียงใดก็ตาม แต่เขาก็กังการขอร้องแนะนำจากผู้ใหญ่เช่นกัน มิฉะนั้นเขาจะรู้สึกแคว้งคว้างตัดสินใจไม่ถูก ถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจจะปล่อยเด็กจนเกินไป เขาอาจจะหลงทางไปในทางที่ผิดได้ ดังนั้น การแสดงความคิดเห็น ปรึกษา และแนวทางต่าง ๆ ของวัยรุ่นควรจะได้รับคำแนะนำ และสนับสนุนจากผู้ใหญ่ให้ไปในทางที่ถูกต้อง ซึ่งชุมชนและสังคมของผู้ใหญ่ในแห่งหนึ่ง ๆ นั้นมีอิทธิพลต่อท่าทีและความคิดเห็นของวัยรุ่นมาก¹

ควยสาเหตุในด้านค่านิยมของสตรีไทย ที่เกี่ยวกับครอบครัว สังคม การศึกษา จริยธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงไป โดยมีแนวโน้มที่ได้ใช้สิทธิเฉพาะตนมากขึ้น ประกอบกับกลุ่มของสตรีไทยนี้ ได้อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาพยาบาลที่เป็นลูกหลาน หรือผู้ใกล้ชิด ให้กระทำในสิ่งที่กลุ่มของสตรีไทยดังกล่าวคิดว่าถูกต้องเหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในด้านอาชีพ วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ ภายใต้อิทธิพลของสังคมตะวันตก ประกอบกับที่นักศึกษาพยาบาลในวัยนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้สึกนึกคิด มีเหตุผลในการพิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเป็นธรรมชาติของเด็กหญิงที่จะต้องเลียนแบบมารดาหรือผู้ใหญ่ใกล้ชิดที่เป็นเพศเดียวกันซึ่งพวกเขาชื่นชมอยู่แล้ว จึงเป็นผลให้นักศึกษาพยาบาลจากสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดกระทรวงกลาโหม และของสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในต่างจังหวัด เป็นผู้ที่

¹วันเพ็ญ บุญประกอบ, "พัฒนาการของบุคลิกภาพ" ตำราจิตเวชศาสตร์, หน้า 62 - 64.

พฤติกรรมกล้าแสดงในระดั้มาก และมากกว่าผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระดับ
น้อย

3. ผลจากการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมในการแสดง
ออกของนักศึกษาพยาบาลรวมทั้ง 3 ชั้นปี ของสถานศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม
และกระทรวงสาธารณสุขไม่แตกต่างกัน (ปฏิเสธ สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1) โดย
เฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาพยาบาลจากสถานศึกษาพยาบาลของทั้งสองสังกัด ทั้ง 3 ปี ต่าง
ก็เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมาก

ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับพยาบาลทั่ว ๆ ไป ดังที่
ไดแอน พี แบคแดช (Diane P. Bakdash) กล่าวว่า ในอดีตพยาบาลถูกขนาน
นามว่า "เป็นสาวใจของแพทย์" เป็นผู้ที่จะมีตัวคนเดียวทำอะไรไม่ได้" และเป็นผู้ "รับ
คำสั่งจากแพทย์ทุกอย่าง" นอกจากนี้ยังได้รับการขนานนามว่า "เชอเป็นเทพธิดาแห่ง
ความเมตตากรุณา" เป็นผู้ทำงานเป็นเวลานานติดต่อกันไว้ครั้งละหลาย ๆ ชั่วโมง
โดยไม่ต้องการสั่งหรือเหน็ดเหนื่อยใด ๆ และเชอเป็น "ยอดพยาบาล เพราะเป็นผู้ที่พบว่าความ
ต้องการทางการแพทย์ของผู้ป่วยทั้งหมดนั้นมีอะไรบางอย่าง" คาดจนเป็นแพะรับบาป
ให้แก่แพทย์ทั้งหลายที่ก่อความผิดพลาดขึ้น ในขณะที่เดียวกันอีกด้วย นั้น อาจเปลี่ยนไปเกือบ
จะหมดสิ้นแล้ว โดยแนวความคิดได้เปลี่ยนแปลงไปนั้นก็เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ดังเช่น
สเตฟานี ฟาเลย์ เพอเคอร์ (Stephanie Farley Purdue) กล่าวโดยสรุปว่า
พยาบาลวิชาชีพในปัจจุบันถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะที่แตกต่างไปจาก
บุคลากรพยาบาลวิชาชีพรุ่นก่อน ๆ อย่างมาก เพราะพยาบาลปัจจุบันไม่เพียงแต่จะต้อง
ทำการตัดสินใจกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่องานดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นงานที่มีความซับซ้อน
เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานในวงการการดูแลสุขภาพ และผู้มารับบริการเท่านั้น
แต่จะต้องเป็นผู้นำรูปแบบการพยาบาลใหม่ ๆ มาสู่วงการสุขภาพอนามัยอีกด้วย และผู้ที่
จะสามารถนำรูปแบบการพยาบาลใหม่ ๆ มาสู่วงการพยาบาลได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มี

¹ Diane P. Bakdash, "Becoming an Assertive Nurse," American Journal of Nursing, (October, 1978): 1710.

พฤติกรรมกล้าแสดงออก¹ ซึ่งพยาบาลจะมีคุณลักษณะดังกล่าวได้ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากอาจารย์พยาบาลในขณะที่เขายังเป็นนักศึกษาพยาบาลอยู่ ประกอบกับการค้นคว้าศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองก็ได้

ในฐานะของนักศึกษาพยาบาลซึ่งมาจากสถานที่ต่าง ๆ ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษาพยาบาลนั้นอาจเป็นไปได้ที่อาจจะเรียนรู้จากตัวอย่างที่ได้พบเห็นตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบนักศึกษาพยาบาล จากอาจารย์พยาบาล, พยาบาลหรือผู้บริหารทางการพยาบาลที่แวดล้อมของพวกเขา จนเป็นเหตุให้พวกเขาส่วนมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมา ที่กล่าวเช่นนี้เพราะ คาเรน ซี รออเอน (Karen C. Rauen) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับแบบอย่างของพยาบาล (Nurse role Model) พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความคาดหวังที่จะได้รับแบบอย่างจากพยาบาล ครูพยาบาล และถือว่าแบบอย่างของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนแบบอย่างของนักศึกษาอย่างมาก และยังคงมีความคิดเห็นว่าการแสดงออกซึ่งแบบอย่างของครู แบบอย่างของบุคคล และแบบอย่างของพยาบาล ตลอดจนของครูปฏิบัติการคลินิก มีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้พวกเขาเป็นพยาบาลที่สมบูรณ์แบบได้²

โดยเฉพาะในขณะที่ยังเป็นนักศึกษาพยาบาลอยู่นั้น นักศึกษาพยาบาลจะมีความใกล้ชิดกับอาจารย์พยาบาลทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติการคลีนิกอย่างมาก และความใกล้ชิดอาจารย์พยาบาลนั้น มีผลให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างไรก็ตามที่ใดก็คือ อาจารย์จะต้องสอน และปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาพยาบาลนั่นเอง

¹Stephanie Farley Purdue, "Assertive Skills for Nurse," The Journal for Nursing leadership and management : Supervisor Nurse. (February, 1980) : 47.

²Karen C. Rauen, "Chinical Instrutor as a role model," Journal of Nursing Education 4 (August 1974): 33 - 39.

ในด้านการสอน อาจารย์พยาบาลจะต้องตระหนักถึงรากฐานสำคัญในการวางแผนการศึกษาวิชาชีพพยาบาลว่าจะต้องมุ่งที่จะเตรียมบุคลากร เพื่อให้มีความสามารถที่จะรับหน้าที่ในการที่จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลประสบความสำเร็จใน崗านต่าง ๆ ตามที่

ละออ หุตางกูร ไคสรุปรวบรวมไว้ดังนี้

1. มีความสามารถในด้าน

ก. ใช้หลักวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความต้องการทางการพยาบาลของผู้ป่วยหรือครอบครัว

ข. วางแผนการพยาบาล ให้เหมาะสมกับผู้ป่วยในแต่ละกรณี โดยคาดการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้อง

ค. เลือกใช้วิธีการพยาบาลให้เหมาะสมกับกรณี

ง. ให้การพยาบาลที่ประสานกับการให้ยา

2. นิยมใช้สิทธิของความเป็นมนุษย์โดย

ก. ระบุเจตนาและเหตุผลในการกระทำของตน

ข. ระบุขอบเขต หน้าที่ และประสบการณ์ของตน

ค. แสดงความปรารถนาผลงานในระดับสูง

3. มีความรับผิดชอบต่อสังคมโดย

ก. เขาร่วมในกิจกรรมของสมาคม

ข. มีความรู้ทันสมัย กับความก้าวหน้าในการรักษา ซึ่งมีผลสะท้อนต่อการพยาบาลของผู้ป่วย¹ และนอกจากนี้ อาจารย์พยาบาลจะต้องพยายามสอนให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีลักษณะของผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาของพยาบาลที่พัฒนาขึ้นมาตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ถึงที่ วิเชียร ทวีลาภ ได้กล่าวว่า เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาพยาบาลได้เริ่มเปลี่ยนแปลงตามไป

¹ละออ หุตางกูร, "คู่มือนิเทศวิชาการพยาบาล," (กรุงเทพมหานคร : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา).

ด้วย โดยเริ่มจัดให้หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตชั้นในปี 2499 และรับผู้เข้าเรียนวิชาพยาบาลจากระดับพื้นฐาน ม.ก. 3 เป็นระดับ ม.ก. 5 เมื่อ พ.ศ. 2502¹ ส่วนลักษณะของบัณฑิตทางการศึกษาพยาบาลนั้น สภาการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาได้แถลงไว้ในปี 1967 สรุปว่า ควรมีความสามารถในการเป็นผู้นำทางการพยาบาล ทั้งทางการบริหาร การบริการ และการศึกษา เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของงานในทุก ๆ ด้านทางทฤษฎี สังคม จรรยาบรรณ และบทบาทที่ตนดำเนินอยู่ เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการริเริ่มนำนวัตกรรมทางการศึกษาพยาบาล เพื่อนำวิชาชีพไปสู่ความเจริญ."² และสิ่งที่อาจารย์พยาบาลควรทราบก็คือหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ในฐานะครูพยาบาลและพยาบาลไปในขณะเดียวกันด้วย ตามที่วีเจียร์ ทวีลาภ กล่าวไว้ ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล ที่ทำหน้าที่เป็นครู เป็นผู้บริหารการพยาบาลหรือเป็นพยาบาลประจำการ ภาระงานของการปฏิบัติงานในวิชาชีพที่ทุกภาคควรปฏิบัติมีดังนี้

1. การศึกษาไม่ได้อันสุดในวันจบหลักสูตร แต่ให้ถือว่า การปฏิบัติงานประจำวัน คือภาระงานการเรียนรู้ ที่จะทำให้เกิดความรู้ใหม่ในวิชาชีพ เกิดความคิดและวิธีปรับปรุงงานที่ปฏิบัติให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น โดยวิธีค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

2. พยายามใช้ความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วย และใช้หลักการการปฏิบัติงานวิชาชีพ

3. ปฏิบัติตนเองให้เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างอันดีแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ และนักศึกษาพยาบาล

4. ฝึกฝนการใช้ทักษะในการติดต่อและสื่อข้อความ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ใฝ่แก่ การติดต่อประสานงานกับผู้ร่วมงานทุกประเภททุกระดับ การแนะนำผู้ป่วยและญาติ ตลอดจนการเข้าสังคมและการประชุมต่าง ๆ³

¹วีเจียร์ ทวีลาภ, "ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการบริการพยาบาล," วารสารพยาบาล. 27(เมษายน 2521): 493.

²National league for Nursing, Characteristic of Graduate Educational in Nursing, (New York: National league for Nursing, 1968), p. 1.

³วีเจียร์ ทวีลาภ, "ท่านเป็นพยาบาลวิชาชีพจริงหรือ," วารสารพยาบาล 23 (กรกฎาคม 2517): 204.

ส่วนอาจารย์พยาบาลในฐานะของพยาบาล อาจารย์พยาบาลเองมีความสามารถรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ตามที่ สุจินต์ วิจิตรกาญจน์ โคนำสาระที่สรุปได้จากการประชุมพยาบาลอาวุโสระหว่างชาติ ก็คือ

1. ใ้การพยาบาล
2. ถ่ายทอดความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยแก่นักศึกษา ประชาชนและผู้ป่วย
3. ประสานงานร่วมมือ และมีสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน
4. ด้านการศึกษาและวิจัย
5. การให้คำอธิบาย หรือเป็นผู้แปลความหมายได้อย่างถูกต้อง
6. ความการบริหารและการปกครอง
7. เป็นผู้แนะแนวต่าง ๆ
8. การให้คำปรึกษาหารือในการปกครองใจ และการให้กำลังใจ
9. มีความสามารถในอันที่จะการพยาบาลเป็นนอบบ้างดี
10. ส่งเสริม และสนับสนุนให้วิชาชีพเป็นที่ยกย่อง¹

นอกจากนี้ประการสุดท้ายก็คือ การสอนของอาจารย์พยาบาลที่จะต้องสอนให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีการพยาบาลและการปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิก ตลอดจนการติดต่อสื่อสารตามแผนการศึกษา และแนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่พยาบาลที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติเมื่อจบไปเป็นพยาบาลในอนาคต ฯลฯ นับว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการสอนในคลินิก นับว่าสำคัญกับนักศึกษาพยาบาลอย่างมาก เพราะมีแนวโน้มที่จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังที่ จัน อี ฮแวร์ กล่าวว่าการสอนในคลินิคนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง โดยนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การพยาบาลผู้ป่วย ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะ และทัศนคติในวิชาชีพ ฉะนั้นการสอนในคลินิศจึงเป็นหัวใจของการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีจุดหมายที่สำคัญดังนี้

¹สุจินต์ วิจิตรกาญจน์, "สรุปรายงานการประชุม" วารสารพยาบาล

1. สนับสนุนให้เกิดความคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์
2. ส่งเสริมให้มีทักษะในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ
3. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
4. ส่งเสริมให้มีความเจริญทางด้านสติปัญญา และวิชาชีพ
5. พัฒนาทักษะทุกด้าน¹

เนื่องจากแนวการ เรียบการสอนของนักศึกษพยาบาล และอาจารย์พยาบาล ที่ยึดมั่น เพื่อพัฒนาวิชาชีพที่คล้ายคลึงกันดังกล่าว ประกอบกับที่นักศึกษพยาบาล ได้พยายาม ปรียศนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมด้วยนั้น เป็นสาเหตุส่งเสริมให้นักศึกษพยาบาลจากสถาน กิจพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหมและจากสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีพฤติกรรม กล้าแสดงไม่แตกต่างกัน และจัดว่าเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรม 'กล้าแสดง' ในระดับมากอีกด้วย

4. จากผลการวิจัย ปรากฏว่า พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษพยาบาล ชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ของสถานศึกษพยาบาลในสังกัดกระทรวง กลาโหม และของสถานศึกษพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไม่แตกต่างกัน (ซึ่งเป็น การปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2) ซึ่งผลของการวิจัยในข้อนี้ อาจอธิบายได้ ดังต่อไปนี้คือ

4.1 พฤติกรรมกล้าแสดง ของนักศึกษพยาบาล

ชั้นปีที่ 1 จากสถานศึกษพยาบาล ของสังกัดกระทรวงกลาโหมและนักศึกษพยาบาล ชั้นปีที่ 1 จากสถานศึกษพยาบาล ของสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในต่างจังหวัดไม่ แตกต่างกัน แต่นักศึกษพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษพยาบาล สังกัดกระทรวง สาธารณสุข เป็นกลุ่มนักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย โดยที่ นักศึกษพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ของสถานศึกษพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหมเป็นกลุ่ม นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก

¹Jean E. Schweer, Greative Teaching in Clinical Nursing, Saint louis : The C.V. Mosby Co., 1972), pp. 96 - 98.

จรรยาเสื่อมลงนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม¹

ส่วน เชิดฉาย เหล่าเหล่า ได้กล่าวถึงลักษณะของเมืองหลวงไว้ว่า เป็นสังคมที่มีการแข่งขันกัน มีการริเริ่มของใหม่ ๆ อย่างรวดเร็ว เป็นแหล่งที่บุคคลมีกิเลสตัณหามาก การเปลี่ยนแปลงมากกว่าที่จะเคารพนับถือจารีตประเพณี จิตใจของคนในเมืองหลวงไม่เหมือนกัน ต่างคนต่างมาจากคนละแห่ง บางคนใจแคบ เมื่อมีกรณีขัดแย้งเกิดพิพาทกัน ก็มักจะหักโหมรุนแรงและไม่ค่อยจริงใจต่อกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีน้อย เพราะต่างคนต่างก็มุ่งทำมาหากินในอาชีพที่ต้องแข่งขันกัน มีเปอร์เซ็นต์เป็นโรคจิตมากกว่าชาวชนบท ในด้านศาสนาทั่วไปเคารพนับถืออย่างเคร่งครัด ใจสนใจเข้าวัดเข้าวา²

สังคมในชนบท อานนท์ อภาภิรม ได้กล่าวถึงลักษณะของสังคมชนบทไว้ดังนี้ ในด้านการติดต่อสื่อสารของชาวชนบท มีการติดต่อแบบปฐมภูมิ กลุ่มคนมีความเป็นอยู่อย่างโดดเดี่ยว ลักษณะของธุรกิจในการค้าเรือนของชนบทเป็นไปในรูปของการช่วยกันดำเนินงานในไร่นา เพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว และการติดต่อภายนอกครัวเรือนเป็นหลักน้อย มักจะมุ่งไปสู่เพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดสนิทสนมในละแวกบ้านเดียวกัน และจะค่อย ๆ ขยายออกไปสู่เพื่อนบ้านทั่ว ๆ ไปในชุมชนนั้น ชาวชนบทมักใช้สิ่งบริการในชุมชนร่วมกัน เช่น ไปวัดเดียวกัน ทำให้ชาวชนบทรู้จักกันดี ซึ่งแตกต่างไปจากชาวเมืองหลวงที่มักจะไม่ค่อยรู้จักกันแม้แต่ผู้คนที่อยู่บ้านใกล้เรือนเคียง³

นอกจากนี้ เชิดฉาย เหล่าเหล่า ยังได้กล่าวถึงลักษณะสังคมของชนบทไว้คือ สังคมในชนบทมักเชื่องช้า และปลูกฝังในสิ่งต่าง ๆ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ ดังนั้นสังคมชนบทจึงเป็นไปแบบเชื่องช้า ในด้านการอยู่อาศัยสังคมชนบทอยู่รวมกันไม่มาก รู้จักกันดี ส่วนมากมีอาชีพเป็นพวกเกษตร คนในชนบทมักน้อย รักประเพณีดั้งเดิม พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

¹อานนท์ อภาภิรม, ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมไทย. (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2517) หน้า 51 - 52.

²เชิดฉาย เหล่าเหล่า, สังคมวิทยาชนบท, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสาส์น, 2523) หน้า 21-26, 29-30.

³อานนท์ อภาภิรม, ลักษณะสังคมและปัญหาสังคมไทย, หน้า 69.

เป็นผู้มีความจริงใจ พุคจริงทำจริง เป็นคนซื่อ ในด้านจิตใจโดยเฉพาะชาวชนบทไทย มีจิตใจโอบอ้อมอารี การช่วยเหลือกันเป็นเรื่องธรรมดา เครื่องรถในศาสนา นับถือผู้ใหญ่เจ้านาย และเนื่องจากชนบทอยู่ห่างไกลการศึกษาไปไม่ถึง นอกจากนั้นบรรดาเด็ก ๆ ต่างก็ไปช่วยพ่อแม่ทำมาหากินไม่ไปโรงเรียน นาน ๆ เข้าอายุก็มากเลยพบเกณฑ์การศึกษามากมาย ปัญหาสำคัญคือ การไม่รู้ "หนังสือ" จึงเห็นว่าผู้ใหญ่ในชนบทส่วนมากไม่รู้หนังสือ หรือมีละนิด ปัญหาที่ตามมาเกี่ยวกับการศึกษาคือพบว่า แม้เด็ก ๆ ที่เข้าโรงเรียนชั้นประถมไปแล้ว และออกไปประกอบอาชีพ และต้องอยู่กับห้องไร่นานานาน ๆ ไม่เคยอ่านหนังสือก็ทำให้ลืมหนังสือได้¹

จากลักษณะของสังคมในเบื้องหลังดังกล่าว มีแนวโน้มที่กระตุนให้บุคคลที่อยู่ในกรุงเทพฯ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ มากขึ้น มากกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมชนบท โดยเฉพาะนักศึกษายาบาลได้ตอบสนองสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามมาตรฐานที่สามารถบอกได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากหรือน้อยที่เขารู้ได้ ประกอบกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษายาบาล ที่มีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมเดิมที่มีอยู่ในขณะที่มีสถานภาพเป็นนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ ๕ ทั้งนี้เพราะตลอดเวลาที่เขานักศึกษายาบาล นักศึกษายาบาลได้รับการสอนให้มีความรู้ในด้านทฤษฎีต่าง ๆ โดยเฉพาะทฤษฎีทางการพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่มีโอกาสได้ขึ้นปฏิบัติงานจริง ๆ ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวติดต่อประสานงานกับผู้ร่วมงาน และให้การพยาบาลผู้ป่วย ซึ่งล้วนแล้วแต่เปิดโอกาสให้นักศึกษายาบาลกล้าแสดงความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและการตัดสินใจ ฯลฯ ด้วยกันทั้งสิ้น จึงทำให้นักศึกษายาบาลชั้นปีที่ ๑ ทั่ว ๆ ไป ยังขาดทักษะในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดอย่างมีเหตุผลเท่าที่ควร และมีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมตามการรับรู้ที่ส่อต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เหมือนเดิมที่มีอยู่ก่อน ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษายาบาล จึงเป็นไปได้ที่มีผลให้นักศึกษายาบาลของสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีพฤติกรรม กล้าแสดงออกระดับมาก และมากกว่านักศึกษายาบาล ชั้นปีที่ ๑ ของสถานศึกษายาบาลในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่ม

¹ เจริชชาย เหลาหัดดา, สังคมวิทยาชนบท, หน้า 21-26, 29-30.

นักศึกษาพยาบาลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย

4.2 พฤติกรรม ในการแสดงออก ของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด
 ไม่แตกต่างกัน (ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2) และ กลุ่มนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 ของทั้งสองสังกัดจัดอยู่ในระดับของผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก
 อีกด้วย

4.3 พฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออก ของนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และนักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่อยู่ในต่างจังหวัด
 ไม่แตกต่างกัน (ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานทางการวิจัยที่ตั้งไว้ข้อที่ 2) และกลุ่ม
 นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ของทั้งสองสังกัด จัดอยู่ในระดับของผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง
 ในระดับมากอีกด้วย

จากผลของการวิจัยที่ปรากฏในข้อที่ 4.2 และ 4.3 อาจเป็นเพราะ
 สาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

4.3.1 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 ของสถานศึกษา
 พยาบาลทั้งสองสังกัดมีอายุเพิ่มมากขึ้นอีก 1 และ 2 ปี ตามลำดับ (จากตารางที่ 1)
 เมื่ออายุมากขึ้น แนวความคิด, ความละเอียดรอบคอบ, ความสุขุม และการใช้เหตุผล
 ตลอดจนเป็นผู้ที่รักความยุติธรรมมีมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลทำให้นักศึกษาพยาบาล
 ชั้นปีที่ 2 และ 3 กล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาได้มากขึ้น ประกอบกับ

4.3.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีโอกาสที่จะได้
 ปฏิบัติงานจริงกับผู้ป่วย (ซึ่งต่างกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ทั่ว ๆ ไป) โดยมี
 อาจารย์พยาบาลคอยส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาจากชั้นปีที่ 1
 จนถึงปัจจุบัน (ปี 2 และ 3) มาใช้ในการปฏิบัติงานช่วยการใช้เหตุผล และตัดสินใจ
 เลือกวิชาความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การพยาบาลตามความต้องการของผู้ป่วย
 และความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญหรือความรีบด่วนก่อนหลัง ภายใต้การพิจารณา
 ของนักศึกษาพยาบาล ในขณะที่เกี่ยวกับก็ยังคงเอกลักษณ์ทางการพยาบาลไว้ คือ การ
 พยาบาลทุกอย่างของนักศึกษาพยาบาลจะต้องมีเหตุผลที่สามารถอธิบายได้ว่า การให้
 การพยาบาลเช่นนั้นแก่ผู้ป่วย เพราะเหตุใด และพร้อม ๆ กับก่อให้เกิดความอบอุ่น

ความมั่นใจ ความสุขสบาย และความรู้สึกปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ของผู้ช่วยขึ้น ในขณะที่นักศึกษาพยาบาลให้การพยาบาลแก่พวกเขา ดังนั้นโอกาสที่นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 และ 3 ได้แสดงความคิดเห็นตลอดจนทำการตัดสินใจในการเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น และมากกว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 นอกจากนี้ถ้ามีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน อาจารย์พยาบาลก็จะเป็นผู้ชี้แจงและบอกถึงวิธีการที่ถูกต้องให้ยังผลให้เกิดความมั่นใจให้แก่นักศึกษาพยาบาลในการที่จะปฏิบัติงาน โดยให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น และมิผลไปถึงการมีความมั่นใจในการแสดงออกในสถานการณ์อื่น ๆ ค่ะ

เนื่องจาก การที่นักศึกษาพยาบาลมีอายุเพิ่มขึ้น และมีประสบการณ์ในการแสดงออกมากขึ้น จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นผลให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 ของสถานศึกษาจากสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากเหมือนกัน นั้นย่อมหมายความว่า สถานศึกษาพยาบาลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลจากการเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระดับมาก และถึงแม้ว่าสถานศึกษาพยาบาลจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาให้เป็นไปในทางบวกได้ทุกคนก็ตาม แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เป็นส่วนมาก

5. จากผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3) ในกรณีที่ว่านักศึกษาพยาบาลทั้งสองกลุ่ม ต่างก็เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากด้วยกันทั้งสองกลุ่ม แต่ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากในระดับที่ต่ำกว่าพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3

ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมของสังคมเมืองหลวง และอยู่ในสถานศึกษาพยาบาลในสังกัดเดียวกัน หลักสูตรการเรียนการสอนอย่างเดียวกัน อาจารย์พยาบาลเป็นผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน จึงอาจเป็นไปได้ที่นักศึกษา

พยาบาลทั้งสองกลุ่ม จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากเหมือน ๆ กัน แต่ที่นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีระดับของพฤติกรรมที่กล้าแสดงออกในระดับมากแต่น้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ยังขาดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ๆ ทั้งด้านการพยาบาลและการติดต่อกับสื่อสารอยู่ เมื่อเทียบกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ในสถานศึกษาพยาบาลเดียวกัน

ผลการวิจัยนี้ปรากฏว่า พฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ของสถานศึกษาพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่กล้าแสดงในระดับน้อย และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่กล้าแสดงในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 มีประสบการณ์ในการแสดงออกน้อยมาก เมื่อจะเปรียบเทียบกับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ประกอบกับอาจจะได้รับอิทธิพลของชนบทไว้ โดยที่ยังไม่ได้รับการสอน ให้ประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งตรงข้ามกับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ที่อยู่ในสถานศึกษาพยาบาลสังกัดเดียวกัน (เหตุผลในการอภิปรายข้อที่ 5 เหมือนกัน การอภิปรายในข้อที่ 2 ย่ออยู่ที่ 4.1, 4.3.1, 4.3.2 และสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1)

ข้อค้นพบอื่นจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะได้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ยังพบผลต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เลือกมาเป็นตัวอย่างในการวิจัยทุกชั้นปี จากทั้งสองสังกัดเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มของ ผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปี ปรากฏว่านักศึกษาพยาบาลที่ยังอยู่ในชั้นปีการศึกษาสูงขึ้น ยิ่งมีระดับพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น การอบรมสั่งสอนของบิดามารดาที่มีค่านิยมไปในทางที่จะใช้สิทธิของตนเองให้มากขึ้นภายในขอบเขตที่เหมาะสม, การสอนของอาจารย์พยาบาล พยาบาลหรือผู้ตรวจการที่ให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ความสามารถตามสมัณิยมในขณะที่วิชาชีพพยาบาลของเรา กำลังมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ ประกอบกับวัยของนักศึกษาพยาบาลที่กระตือรือร้นเพื่อการเรียนรู้และใช้เหตุผลประกอบในการคิดและตัดสินใจในการให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนติดต่อกับผู้ร่วมงานระดับอื่น ๆ รวมทั้งญาติของผู้ป่วย ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีประสบการณ์ในการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ และตัดสินใจเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อไป จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาค่อย ๆ พัฒนาตนเองจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากขึ้น

นั่นคือ อาจเป็นไปได้ในกรณีที่ว่า หลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบันมีอิทธิพลในการสร้างและส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากขึ้น (ดังอภิปรายมาแล้วในข้อที่ 2.1, 2.2 และ สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1, สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ข้อย่อยที่ 4.3.1, 4.3.2)

2. พฤติกรรมที่กล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ทั้งในค่านิยมปฏิบัติงานและการติดต่อสื่อสารของนักศึกษาปีที่ 1 มีใกล้เคียงกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มากกว่าชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีประสบการณ์ดังกล่าวมากกว่าชั้นปีที่ 1 แต่ใกล้เคียงกับชั้นปีที่ 2 ดังนั้นพฤติกรรมที่กล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 กับชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออก มีความสำคัญต่อวิชาชีพ พยายามมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะสิ่งที่ เป็นประโยชน์ ต่อบุคคล และวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. ในด้านตัวบุคคล ผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระดับมาก และผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในระดับน้อย

1.1 สำหรับผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับมากอยู่แล้วไม่ควร นิ่งนอนใจ ควรจะได้พยายามรักษาระดับความ เป็น ผู้มีพฤติกรรม กล้าแสดง ในระดับมากนี้ไว้ หรือพัฒนาตนเองได้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับมากยิ่งขึ้น ๗ ซึ่ง โรเบิร์ต บอลตัน (Robert Bolton) กล่าวถึงวิธีการที่ใช้ใน การเพิ่มพฤติกรรมดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น ขึ้นได้หลายวิธี ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังต่อไปนี้

1.1.1 ต้องกล้าแสดงความรู้สึกต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ออก มา โดยไม่เก็บแค้น (Natural Assertion)

1.1.2 เปิดเผยตนเอง (Self - disclosure) ในด้านความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง ทั้งคำพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งการเปิดเผย ตนเองจะได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้นเมื่อ

- ปฏิบัติกับผู้ที่มีความสามารถเข้าใจคุณ

(To the right Person)

- อาจจะทำจิตใจ เบิกเผยทั้งหมดเกี่ยวกับประสบการณ์ของคุณ หรือจะเบิกเผยเพียงบางส่วนในระดับที่ถูกต้องเหมาะสม (To the right degree)
- แม้ใจว่าสิ่งที่เบิกเผยไปนั้น เป็นการเบิกเผยตนเองที่ไม่ได้ไปเพิ่มภาระให้กับผู้อื่น หรือเพื่อ Show off คือเพื่อโอ้อวดตนเองนั่นเอง (For the right reasons)
- เบิกเผยตนเองในเวลาที่เหมาะสม และเมื่อผู้อื่นไม่มีภาระกิจอย่างหนักเป็นการส่วนตัว (At the right time) และ
- ควรเบิกเผยตนเองในสถานที่ ๆ เหมาะสม ที่จะเริ่มตนการพูดคุยในแต่ละสถานการณ์ (In the right place)

1.1.3 ต้องหัดกล่าวคำชมเชย และแสดงความชื่นชมยินดีต่อการกระทำของผู้อื่นในขณะนั้น อย่างอิสระ และเป็นไปในทางสร้างสรรค์ และที่สำคัญคือต้องชมเชยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมเฉพาะของผู้อื่นที่กำลังแสดงหรือปฏิบัติอยู่ด้วย (Descriptive Recognition) เช่น ดิฉันมีความสุขมากที่คุณมาเยี่ยมคุณแม่ของดิฉัน, หรือ ดิฉันชื่นชมกับผลิตภัณฑ์ใหม่ของคุณจริง ๆ ...อา

1.1.4 เลือกที่จะไม่สนใจในสิ่งที่เราไม่พอใจ (Selective Inattention) เช่น

- เพิกเฉยไม่โต้ตอบ (ignor) ต่อคำพูดใด ๆ
- ไม่ต้องไร้ทักษะในการตั้งสติ
- ไม่ต้องสบตา, ไม่ต้องพยักหน้ารับคำ และ
- ไร้ความเงี่ยบ

สิ่งเหล่านี้เป็นเทคนิคที่ใช้ในการปฏิเสธที่จะร่วมสนทนากับฝ่ายตรงข้ามจนกว่าเราจะพอใจในพฤติกรรมของฝ่ายตรงข้ามที่เปลี่ยนแปลงไป จึงหันกลับมาไร้ ข้อที่ 1.3) และ 1.4) โดยเฉพาะในข้อ 1.4) ควรใช้แนวทางตรงกันข้าม

1.1.5 ใ้การแยกจากกันอย่างชั่วคราวและถาวร (Temporaly and Permanent Withdrawal)

ในระหว่างสัมพันธ์ภาพที่มีข้อขัดแย้งกัน หรือต่างฝ่ายต่างอารมณ์
ไม่ติดต่อกัน การแยกกันอยู่ชั่วคราวจะช่วยให้ได้มาก เพราะในขณะที่แยกจากกัน ต่างฝ่าย
ต่างมีเวลามากพอที่จะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน ในที่สุดก็กลับมาหากันใหม่ แต่
ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองด้วย

ถ้าไบแยกกันอยู่อาจอยู่ห่างเดียวกัน กลางคนต่างทำงานของ
คนไป จนอารมณ์ดีแล้ว จึงค่อยพูดกันใหม่ แต่ในกรณีที่ต้องใช้กับคนที่รู้จักกันด้วยถึงจะ
ไกลสัก

แต่ในกรณีที่สัมพันธ์ภาพที่ติดกันนั้นอยู่ในเกณฑ์เข้มมากเกินไป
(Very Toxic Relationship) ก็อาจต้องใช้ Permanent Withdrawal
ไปเลย เพราะถ้าทั้งคู่ยังคงทนอยู่ด้วยกัน คบกันไปก็จะมีเสียความรู้สึกมากยิ่งขึ้น
(ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความอดทนของแต่ละฝ่ายว่าจะทนได้มากน้อยเพียงใด) แต่ถ้าจำเป็น
ต้องทำ ก็ต้องทำ (ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาแล้วอย่างดีด้วยเหตุผลต่าง ๆ) และอย่า
คิดคำหุนีติเตียนตนเองที่ไม่สามารถรักษาสัมพันธ์ภาพนั้นไว้ได้

1.1.6 แสดงความเข้าใจเห็นด้วยกับความคิด การกระทำหรือ
การวางแผนงานของผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา แต่ไม่ใช่เป็นการทำลายต่างฝ่ายตรงข้าม
(The Spectrum - Response) ซึ่งมีวิธีการเป็นขั้นตอนดังนี้

- ต้องฟัง และพยายามทำความเข้าใจกับความคิด การกระทำ
หรือแผนการนั้น ๆ อย่างละเอียดถึงผลดีและผลเสีย เสียก่อน
(Hear, and understand)
- แสดงความคิดเห็นของคุณให้ผู้อื่นทราบทั้งในด้านผลดีและผลเสีย
ที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งแนะนำในสิ่งที่เห็นประโยชน์ ในขณะที่เกี่ยว
กันก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าคุณไม่ได้ถูกดูหมิ่นหรือคำหุนีใด ๆ
เพราะคุณมีเหตุผลอย่างเพียงพอในการกระทำของคุณ คุณไม่
ได้กระทำการใด ๆ ด้วยอารมณ์ เกือบ, รัก หรือฉ้อฉลใด ๆ
ซึ่งการกระทำด้วยเหตุผล จะถูกต้องตลอดกาล ตรงกันข้าม
กับการกระทำด้วยอารมณ์ (Share with the others)

- ต้องเลือกคำพูดที่ดี อย่าใช้คำพูดที่เป็น Negative โดยไม่จำเป็น ควรจะพูดไปถึงข้อเท็จจริงที่ต้องการจะแก้ไขดีกว่า

ไม่ควรพูดว่า :- ความคิดเห็นของคุณใช้ไม่ได้เลย ต้องเปลี่ยนใหม่ แต่ ...

ควรพูดว่า :- ดิฉันชอบความคิดเห็นของคุณเช่นกัน และดิฉันต้องการแสดงความคิดเห็นของดิฉัน ร่วมกับคุณด้วย... หรือ

:- มีคนอื่นอีกหลายคนที่มีความเห็นตรงข้ามกับคุณ ดิฉันขอให้อดเสียดายส่วนมาก เพราะจะได้ประโยชน์ดังต่อไปนี้....

1.1.7 ไม่พูดให้ผู้อื่นเสียหน้า ควรเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีอิสระ

ในการแจ้งการกระทำของเขาบ้าง (Option) บางคนชอบพูดให้ผู้อื่นเสียหน้า เช่น "หยุดเดี๋ยวนี้ละ" "เงี้ยบ ๆ หนอย" หรือ กระทำกริโย ๆ ที่เป็นการหักท้าวหน้าใจของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น นักเรียนกลุ่มหนึ่งประมาณ 4 คน ทำงานกันและส่งเสียงดังไปด้วย ครูมักจะพูดว่า "นี่เงี้ยบนะ" หรือ จับเด็กทั้ง 4 คน ให้แยกกันไปทำงานโดยลำพัง แต่สิ่งที่ถูกต้องที่ครูควรกระทำคือ พูดดี ๆ ให้โอกาสเด็กเลือก เช่น อาจจะพูดว่า "ในห้องนี้ต้องการความเงี้ยบ เพื่อว่าคนอื่นจะได้ทำงานได้ คุณต้องการทำงานด้วยกันในห้องนี้ โดยพูดปรึกษากันเบา ๆ หรืออยากทำงานโดยลำพัง กรุณาวีธีไหน". เป็นต้น

1.1.8 ต้องรู้จัก กล่าวคำปฏิเสธว่า "ไม่" (Say no)

เสียบ้าง เพราะในสังคมปัจจุบันนี้เต็มไปด้วยการเรียกร้อง หรือทำอะไรเพื่อความสะดวกสบายของตนเอง ถ้าเรากล่าวคำยอมรับ (Say Yes) ตลอดก็จะถูกรบกวนตลอดไปไม่รู้จักจบสิ้น

1.1.9 ต้องรู้จักหยุดการกระทำของผู้อื่น แต่ยอมรับความรู้สึก

ของพวกเขา (Stop the action, Accept the feelings) ในกรณีที่มีขั้นตอนต่าง ๆ คือ

- หยุดการกระทำ
- ไม่ใช่อารมณ์
- ยอมรับความรู้สึกของพวกเขา และ
- แนะนำพฤติกรรมอื่น ๆ ให้ดีกว่า เช่น

มารดาเห็นลูกชายคนโต คี้นองซาบคนเล็ก เพราะน้องชาย
ทำของเล่นเสีย มารดากวกรกระทำดังนี้

- บอกลูกชายคนโตให้หยุดคีนอง
- บอกให้ลูกชายคนโต บอกกับมารดาว่ามีความรู้สึกโกรธน้องได้
- แนะนำลูกชายคนโต ให้ระบายความโกรธของเขาโดยการ
ทำหัตถิ์เทียนน้องชาย โดยการเขียน, การพูด หรือค่อย
กระสอบทราย ฯลฯ ได้ แก่ห้ามทำร้ายร่างกายกัน เพราะ
ลูกชายคนโตอาจจะได้รับการโต้ตอบจากน้องชายหรือถูกทำ
โทษจากบิดามารดาได้ซึ่งนำมาถึงความเจ็บปวดทรมาน
จิตใจของผู้กระทำ (ทำร้ายร่างกายผู้อื่น) มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การหยุดการกระทำ แต่ยอมรับในด้านความรู้สึกของบุคคล จะ
เป็นการช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น¹ จากวิธีการ
เพิ่มพฤติกรรมที่เหมาะสมดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับอาจารย์พยาบาล
พยาบาลหรือผู้บริหารทางการพยาบาลและบุคคลทั่ว ๆ ไป ในการนำไปสอนนักศึกษา
พยาบาล, เพื่อนพยาบาลด้วยกัน หรือพยาบาลที่อยู่ใต้มงคัมบังงูชา ตลอดจน บุตร-ธิดา
หรือคนในปกครอง ตลอดจนผู้ช่วยให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับ มากยิ่ง ๆ ขึ้น

1.2 สำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกน้อยนั้น ควร
อย่างยิ่งที่จะพยายามฝึกตนเองให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงให้มาก

¹Robert Bolton, People Skills; How to Assert Yourself, listen to others, and Resolve Conflicts. (Engle Wood Clifts, N, J. : Prentice Hall, 1979), pp. 178 - 199.

ยิ่ง ๆ ขึ้น เพราะ สเตฟาณี ฟาเลย์ เพอเคอร์ (Stephanie Farley Purdue) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงนั้นเป็นเรื่องที่เรียนรู้กันได้¹ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นตรงกัน ฮอลลี ฮัทซิงส์ และหลุยส์ โคลเบอร์น (Holly Hutchings, Louise Colburn) ในกรณีที่ว่า พยาบาลมีความเคลื่อนไหวก้าวหน้าไปมาก และมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ต่อการให้การดูแลผู้ป่วยมากขึ้น ดังนั้นการให้การพยาบาลผู้ป่วย ก็ควรจะได้พัฒนาขึ้นด้วย ถึงแม้ว่าพยาบาลจะเป็นส่วนสำคัญ และมีสมาชิกมากกว่าบุคลากร ในทีมดูแลสุขภาพอื่น ๆ ก็ตาม แต่พยาบาลก็ยังคงเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เจียม ใจ เป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถรวมกำลังกันได้ และเป็นกลุ่มของบุคลากรที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการแสดงออก อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สถานภาพทางการพยาบาลในวงการของการดูแลสุขภาพ มีพลังอำนาจในการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พยาบาลจึงจำเป็นต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง ต้องมีความเด็ดเดี่ยว มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมีความเชื่อมั่นในความรู้ และความสามารถของตนเอง สำหรับสิ่งที่จะช่วยให้พยาบาลมีคุณสมบัติดังกล่าวได้อย่างแน่นอนก็คือ การฝึกเพื่อให้มีพฤติกรรมกล้าแสดง นั่นเอง ซึ่งการฝึกให้เป็นผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงนั้นมีโอกาสทำได้ง่าย เพราะการเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นทำได้ง่ายกว่า การเปลี่ยนทัศนคติ และความรู้สึก ส่วนผลที่จะได้ตามมาจากการรับการฝึกเพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าว ก็คือ ผู้ที่ได้รับการฝึก จะมีความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเหตุให้มีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกต่อไป นับได้ว่าเป็นการเพิ่มพฤติกรรมที่กล้าแสดงต่อ ๆ ไป นับได้ว่าเป็นการเพิ่มพฤติกรรมกล้าแสดงให้แก่ตนเองให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้ที่ได้รับการฝึก จะเป็นผู้ที่ไม่มีความกลัวอำนาจเขตส่วนบุคคลของเขาได้ เป็นผู้ที่มีอิสระทางคำนำในการใช้อารมณ์และความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม โดยยึดมั่นในเรื่องสิทธิส่วนบุคคลของทั้งตนเองและผู้อื่น เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานในสังคมที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับพวกเขา เมื่อเป็นเช่นนี้บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในการกระทำของตนเอง และเมื่อบุคคลยังมีความพอใจในการกระทำของตนเองมากขึ้นเท่าไร บุคคลก็จะอุทิศพลังงานเพื่อการ

¹Stephanie Farley Purdue, "Assertive for Nursing, The Journal of Nursing leader Ship, and Management," Supervisor Nurse. 20 (February 1980), p. 47.

ดูแล และให้กำลังใจสนับสนุนผู้ช่วยมากยิ่งขึ้นเท่านั้น และถึงแม้ว่า การฝึกเพื่อให้มีพฤติกรรม กล้าแสดงในการแสดงออกนั้นจะไม่ใช่ว่าครอบจักรวาลก็ตาม แต่ก็เป็วิธีที่สามารถช่วยให้ พยายามสามารถควบคุมชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง และคุ้มครองวิชาชีพพยาบาลไว้ได้อย่างดี อีกด้วย¹

โดยเฉพาะในด้านความเป็นอยู่ของบุคคลนั้น ผู้ที่ได้รับการฝึกจะเป็นผู้ที่มีชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างเป็นสุข เพราะการฝึกเพื่อให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในการแสดงออกนั้น โอ คอนเนล เอพริล และโอ คอนเนล วินเซนต์ เอฟ (April O'Connell and Vincent F O'Connell) ได้กล่าวถึง การฝึกพฤติกรรม กล้าแสดงในการแสดงออก ไว้ว่า เป็นการฝึกให้บุคคลสามารถบอกในสิ่งที่ตนเองต้องการได้อย่างถูกต้องตรงกับความรู้สึก อย่างแท้จริงของเขา เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อ สื่อสาร เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ และวิธีการปฏิบัติที่จะดำเนินการต่อไป ภายหลังจากที่ได้มาในสิ่งที่เป็นที่ต้องการแล้ว โดยที่ใน ขณะเดียวกันก็รู้จักเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น²

สำหรับนักศึกษาพยาบาลผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในระดับน้อย ก็ควรจะได้ พยายามฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในการแสดงออกให้มากยิ่งขึ้น เพราะผู้วิจัยคาดว่า กานักศึกษาพยาบาล ผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยได้รับการ ฝึกให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในการแสดงออกแล้ว นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในการแสดงออกน้อย จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรม กล้าแสดงในการแสดงออกมากขึ้น และมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับพยาบาลและบุคคลทั่ว ๆ ไป ที่ได้รับการฝึกให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง ในการแสดงออก ตามที่ ออดลีย์ ฮัทริงส์, หลุยส์ โกลเบอร์น และ โอ คอนเนล เอพริล,

¹ Holly Hutchings, Louise Colburn, "An Assertiveness Training Program for Nurses," Nursing Outlook 21(June 1977)pp. 394 - 397.

² April O'Connell and Vincent F O'Connell, Choice and Change, The Psychology of Adjustment, Growth, and Creativity, (Engle Wood Cliffs, N, J. : Prentice - Hall, 1980),pp. 420 - 421.

โอ คอลเนล วินเซนต์ เอฟ กลาวัว ถึงให้นำเสนอมานำแล้วเช่นกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยสหประชาชาติไทย ที่ผู้วิจัยได้ไปฝึกปฏิบัติการที่เหมาะสมให้ จำนวน 8 คน ซึ่งมีความคิดเห็นว่าการฝึกปฏิบัติการที่เหมาะสมนั้นมีผลเป็นไปในด้านบวกทั้งสิ้น โดยผู้วิจัยรวบรวมไว้ในภาคผนวก

1.3 ควรจัดให้มีการเรียนการสอนถึงลักษณะพฤติกรรมกล้าแสดงพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว แก่นักศึกษาพยาบาล โดยเริ่มที่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เสริมหลักสูตรเคมีเสียก่อน สำหรับนักศึกษานี้ที่ 2,3 และ 4 ควรจะจัดทำการศึกษาทดสอบว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อย หรือไม่ เพื่อจะได้จัดให้มีการฝึกนักศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมากยิ่งขึ้น

2. ในด้านการวิจัย ในด้านการศึกษาและวิจัยนั้น ผู้วิจัยมีความปรารถนาที่จะเห็นผู้อื่นในวงการวิชาชีพ มีความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงในด้านต่าง ๆ บ้างดังต่อไปนี้

2.1 ควรทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมกล้าแสดงตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล (ชั้นปีที่ 1-4) ในสถานศึกษาพยาบาลของสังกัดต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำกับสถานศึกษาพยาบาลที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุขที่อยู่ในต่างจังหวัด จากการวิจัยของผู้วิจัย

2.2 ควรทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมกล้าแสดงตามการรับรู้ของพยาบาลหรืออาจารย์พยาบาล หรือผู้ที่อยู่ในระดับผู้บริหารงานด้านการพยาบาล

2.4 ทำการวิจัยเชิงทดลอง ในการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงให้แก่ นักศึกษาพยาบาล, อาจารย์พยาบาล, พยาบาล, และพยาบาลผู้ที่อยู่ในระดับผู้บริหารงานด้านการพยาบาล ซึ่งได้ผ่านการทดสอบมาแล้วว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดง

2.5 ทำการวิจัยเชิงทดลอง, ในการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดง ให้แก่ผู้ช่วยจิตเวชด้วย เพื่อช่วยให้พวกเขาสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่สภาพของพวกเขา

2.6 ควรสร้างแบบสอบถามใหม่ โดยให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และการปฏิบัติงานของพยาบาลโดยตรง เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรทำการวิจัย ต่อเนื่องจากผลของการวิจัยดังต่อไปนี้

2.7 องค์ประกอบที่เป็นเหตุให้นักศึกษาพยาบาล มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยหรือมาก ซึ่งอาจจะได้แก่

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลิกภาพแบบ Introvert และ Extrovert

2. สิ่งแวดล้อม เช่น ลักษณะของสังคมไทย ได้แก่ การอบรมบุตร-ธิดา และความคาดหวังของสังคม ที่มีต่อบทบาทของสตรีไทย

3. ลักษณะของสังคมในทางจังหวัด และเมืองหลวง

4. หลักสูตร การเรียนการสอนของวิชาชีพพยาบาล ตลอดจนกฎระเบียบและจรรยาบรรณ

จะมีผลในการเพิ่มหรือลดพฤติกรรมกล้าแสดงของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่

2.8 ควรศึกษาถึงความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลควบคู่กันไปกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลไปด้วย เพราะอาจเป็นไปได้ที่ผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับมาก มักมีความวิตกกังวลในระดับน้อย และผู้ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงในระดับน้อยมักจะมี ความวิตกกังวลในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย